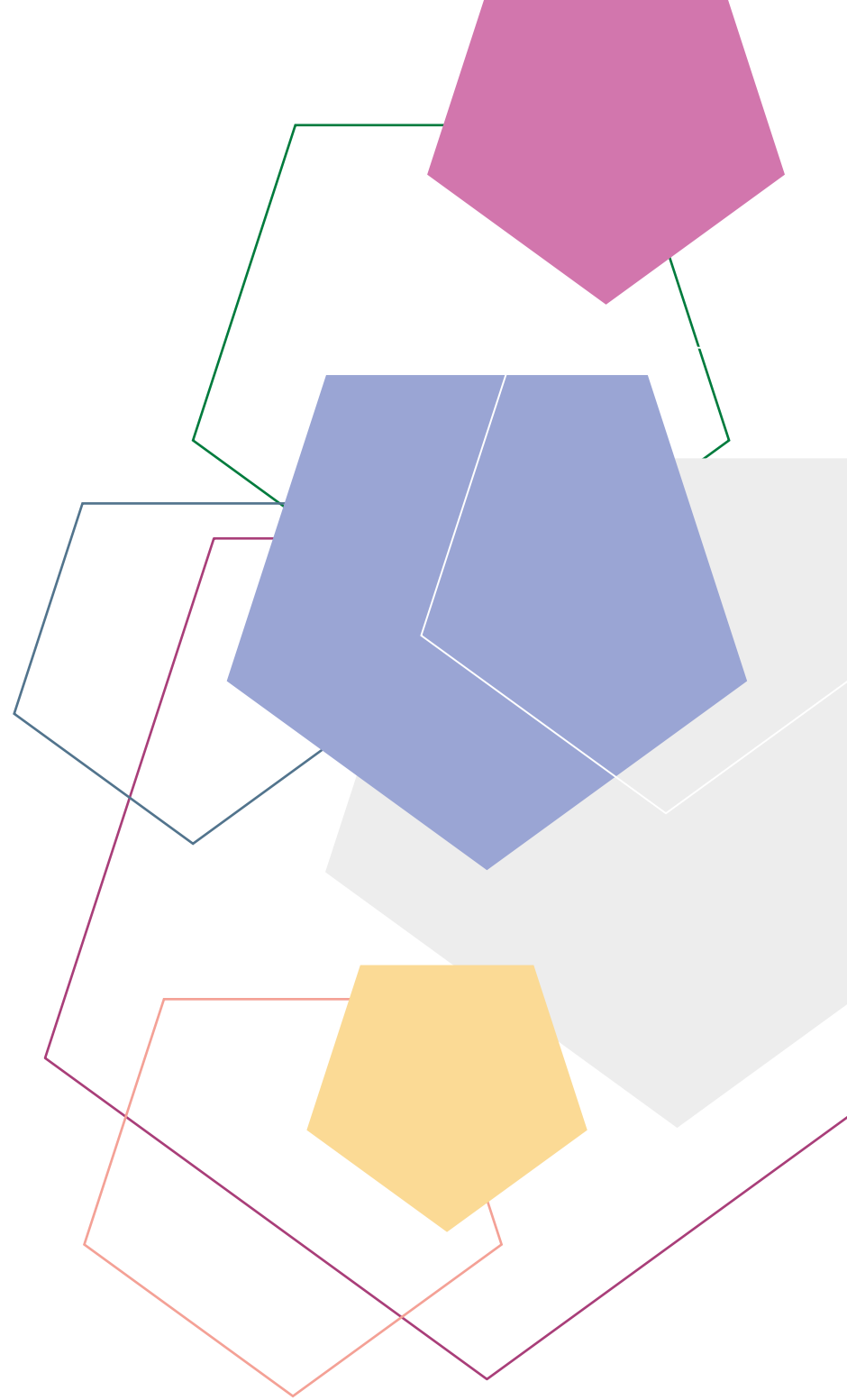

Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Звіт про реалізацію за 2021 рік

Про Стратегію та топдосягнення з її реалізації у 2021 році

Законодавче забезпечення, яке уможливило майбутні досягнення і подальші реформи:

- 14 грудня 2021 року Верховною Радою України ухвалено Закон України "Про фінансові послуги та фінансові компанії" № 1953-IX;
- 30 червня 2021 року Верховною Радою України прийнято Закон України "Про платіжні послуги" № 1591-IX, який є підґрунтям для

процесу оновлення платіжного ландшафту України та сприяє інтеграції українського платіжного ринку з європейським;

- у 2021 році Верховною Радою України також прийнято закон від 30.11.2021 № 1914-IX, який встановлює загальні засади щодо автоматичного обміну фінансовою інформацією з іншими державами (у тому числі Common Reporting Standard / CRS).

НБУ приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій (GFIN)	Прийнято Закон України "Про платіжні послуги"	Створено Фонд розвитку інновацій	Підготовлено базові моделі для запровадження в Україні міжнародного стандарту ISO 20022
Створено дорожню карту реалізації регуляторної "пісочниці" НБУ	Затверджено Стратегію кібербезпеки України	Розроблено за участю НБУ законопроект "Про віртуальні активи"	Розроблено Концепцію розвитку інноваційних наглядових та регуляторних технологій
Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів під час надання адмінпослуг (Трембіта) введена в промислову експлуатацію	Запроваджено нові моделі ідентифікації, верифікації даних особи за допомогою інтегрованої системи електронної ідентифікації (ICEI)	Проведено Всеукраїнську інформаційну кампанію із безпеки готівкових розрахунків та Інформаційну кампанію з протидії платіжному шахрайству	Підвищено доступність РРО для МСП

- Стратегія затверджена рішенням Правління НБУ від 09.07.2020 № 453-рш.
- З текстом Стратегії та інформацією щодо її впровадження можна ознайомитися на [сторінці "Стратегія розвитку фінтеху в Україні"](#) офіційного Інтернет-представництва НБУ.

Візія і Місія Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року

Візія

2025 рік. В Україні створена і діє фінтех-екосистема, яка задовольняє потреби споживачів, учасників ринку, держави, надавачів пов'язаних послуг тощо. Вона конкурентна та цілісна; інвестиційно приваблива та прибуткова; технологічно та юридично захищена; має передове і зважене регулювання; технологічно відкрита і доступна; забезпечує синергію та надає рівні права і можливості всім стейкхолдерам; потужна та інноваційна; безпечна та інтегрована в глобальну екосистему

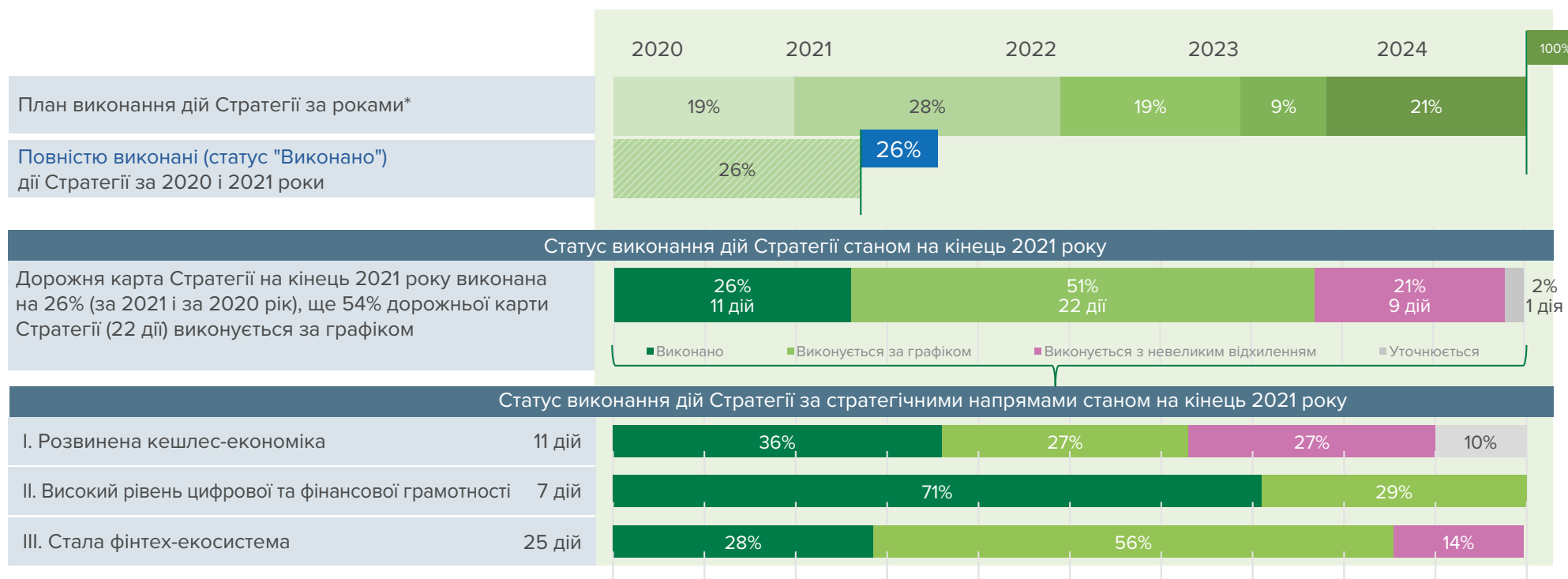
Місія

Стимулювання розвитку інновацій на фінансовому ринку з метою появи якісних та доступних фінансових послуг, підсилення стартап-руху та ефективної конкуренції в інтересах захисту споживачів через розвиток кешлес-економіки, підвищення фінграмотності та створення сталої фінтех екосистеми

За півтора року реалізації Стратегії повністю виконано 26% дорожньої карти реалізації Стратегії, що становить 11 дій на кінець 2021 року. Повністю виконано або виконується за графіком 77% дій дорожньої карти реалізації Стратегії

Планове і фактичне виконання дорожньої карти Стратегії відповідно до років, статусів та стратегічних напрямів на кінець 2021 року

* Ще дві дії, що виконуються постійно, не відображені в цій структурі.

Частина строків реалізації дій потребує уточнення для повної синхронізації зі Стратегією розвитку фінансового сектору України до 2025 року

Найбільший прогрес реалізації дій дорожньої карти спостерігався за I і III напрямми. Відставання помітне в реалізації стратегічних цілей з розвитку безготівкової інфраструктури, фінансової грамотності, впровадження ISO 20022 і е-резидентства, створення регуляторної "пісочниці" та розвитку краудфандингу

# цілі	Стратегічні напрями, стратегічні цілі і виконання дій за ними	Виконано, дій	Дії виконуються відповідно до графіка	Дії виконуються із незначним відхиленням від графіка	Стан виконання дій уточнюється
Загалом напрям I. Розвинена кешлес-економіка (11 дій)		Загальна к-сть % від загалу 4 36%	3 27%	3 27%	1 10%
1	Підвищення доступності безготівкових операцій та зростання довіри	3	3	1	1
2	Розвиток інфраструктури для здійснення безготівкових операцій	1		2	
Загалом напрям II. Високий рівень цифрової та фінансової грамотності (7 дій)		Загальна к-сть % від загалу	5 71%	2 29%	
1	Реалізація стратегічних ініціатив регулятора в області підвищення цифрової та фінансової грамотності		3	2	
2	Стимулювання розвитку кооперації між фінсектором та академічною сферою		2		
Загалом напрям III. Стала фінтех-екосистема (25 дій)		Загальна к-сть % від загалу 7 28%	14 56%	4 16%	
1	Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку, платформ регуляторів та оверсайту		1	1	
2	Розвиток інфраструктури фінтех-екосистеми			1	
3	Посилення інвестиційного потенціалу та ступеня розвитку фінтеху	1	1	1	
4	Інтеграція фінансового ринку України у світовий фінансовий простір	1	1		
5	Стимулювання диджиталізації фінсектору, розвиток цифрової інфраструктури	5	11	1	
Загалом всі напрями (43 дій)		11 26%	22 51%	9 21%	1 2%

Щодо деталей дивись [Звіт про реалізацію дорожньої карти Стратегії розвитку фінтеху за 2021](#)

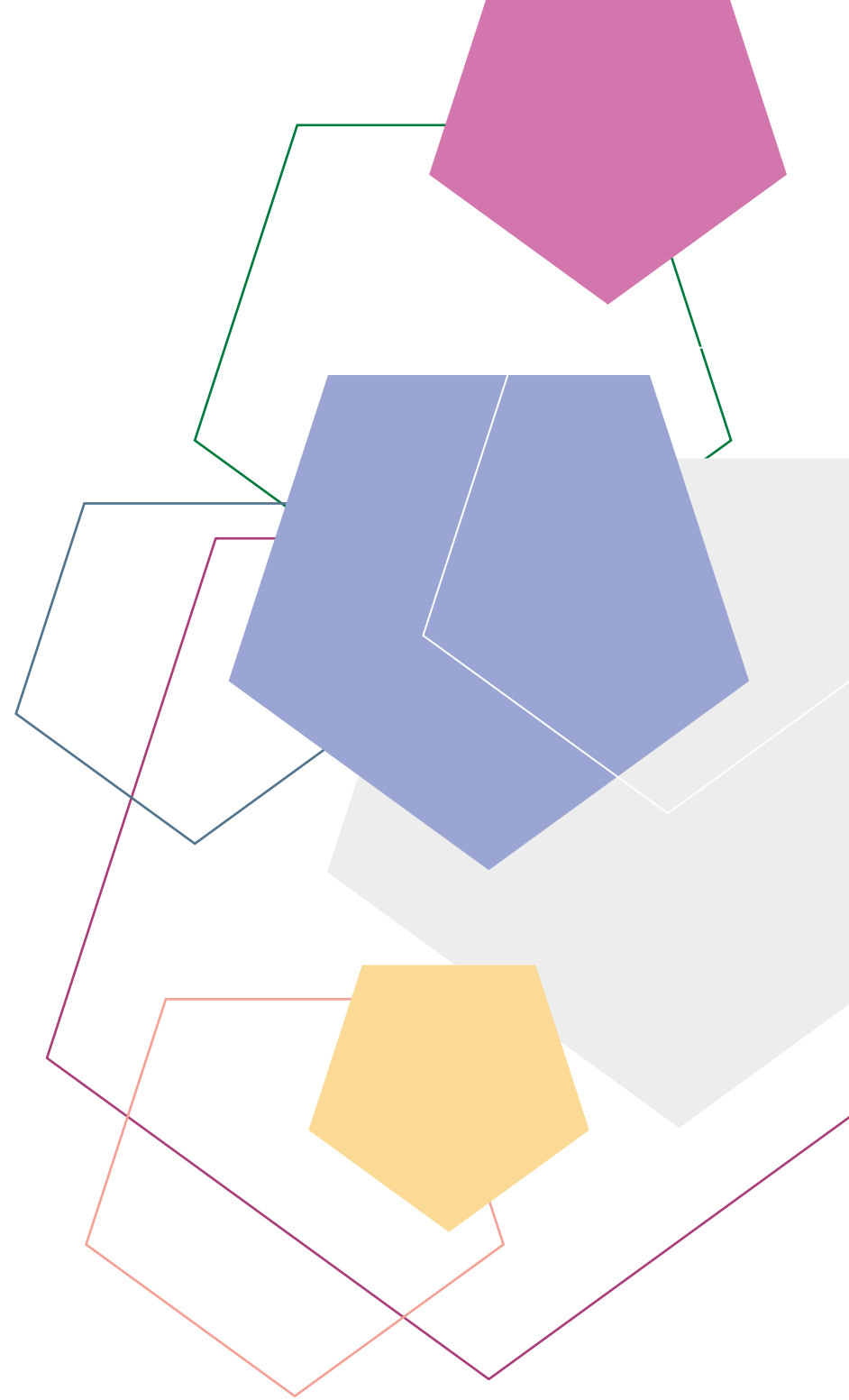
Середній рівень досягнення планових значень індикаторів за стратегічними напрямками на кінець 2021 року становив 95%

# цілі	Стратегічні напрями і цілі за напрямками	К-сть індикаторів за стратегічною ціллю (к-сть наявних індикаторів)	Середнє значення виконання індикаторів* за стратегічною ціллю у 2021 році	Коментар
Загалом кількість індикаторів та рівень досягнення планових значень за напрямом		9	94%	
I. Розвинена кешлес-економіка		(8)		
1	Підвищення доступності безготівкових операцій та зростання довіри	6 (5)	95%	Недостатньо інформації за індикатором "Прийом безготівкових операцій у секторі МСП"; впровадження проекту СВДС відставало від графіка дорожньої карти, тому відображено як індикатор зі значенням 75%
2	Розвиток інфраструктури для здійснення безготівкових операцій	3 (3)	91%	Перехід СЕП на роботу в режимі 24/7 відставав від графіка дорожньої карти, тому відображений як індикатор зі значенням 75%
Загалом кількість індикаторів та рівень досягнення планових значень за напрямом		2	100%	
II. Високий рівень цифрової та фінансової грамотності		(2)		
1	Реалізація стратегічних ініціатив регулятора щодо підвищення цифрової та фінансової грамотності	1 (1)	100%	
2	Стимулювання розвитку кооперацій між фінсектором та академічною базою	1 (1)	100%	
Загалом кількість індикаторів та рівень досягнення планових значень за напрямом		15	95%	
III. Стала фінтех-екосистема		(14)		
1	Розвиток відкритої архітектури фінансового ринку, платформ регуляторів та оверсайту	2 (2)	88%	Запровадження стандартів ISO 20022 відставало від графіка дорожньої карти, тому відображено як індикатор зі значенням 75%
2	Розвиток інфраструктури фінтех-екосистеми	1 (1)	75%	Запровадження регуляторної "пісочниці" відставало від графіка дорожньої карти, тому відображено як індикатор зі значенням 75%
3	Посилення інвестиційного потенціалу та ступеня розвитку ринку фінтеху	2 (2)	88%	Створення і регулювання діяльності платформ краудфіндингу відставало від графіка дорожньої карти, тому відображено як індикатор зі значенням 75%
4	Інтеграція фінтех-екосистеми у світовий простір	2 (2)	100%	
5	Стимулювання диджиталізації фінсектору, розвиток цифрової інфраструктури фінансового ринку	8 (7)	100%	Недостатньо інформації за індикатором "У межах державно-приватного партнерства запровадити платформу віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку"
Загалом середній рівень досягнення індикаторами планових значень у 2021 році за всіма напрямками		26 (24)	95%	

* Середнє значення виконання всіх індикаторів за відповідною ціллю за певний період (2021 рік) відповідного напрямку – лише за наявними індикаторами.

Додаток 1.

Детальний фактичний стан досягнення значень індикаторів Стратегії на кінець 2021 року

П'ять із дев'яти індикаторів за стратегічним напрямом I мають ринковий характер. Їх досягнення було прискорене завдяки зростаючому попиту домогосподарств на безготівкові платежі, який виник під час пандемії COVID-19. Деякі дії було перенесено, внаслідок чого виникло відставання за індикаторами цілей 1 і 2 напрямку I

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напрямку I. Розвинена кешлес-економіка

# цілі	Індикатори стратегічних цілей напрямку	01.07.2020	01.01.2022	2025
1	Співвідношення безготівкових карткових операцій (включно з P2P) до загальної кількості трансакцій	81,9%	90,10%	Не нижче 85%
1	Співвідношення готівки (M0) і ВВП, у %	9,2%	10,6%	Не більше 7,5%
1	Приєм безготівкових операцій у секторі МСП	38% МСП приймають безготівкові платежі	N/A	Переважна більшість МСП приймають безготівкові платежі
1	Використання QR-кодів через фінтех-рішення як зручного, надійного та дешевого засобу здійснення платежів	Затверджений Порядок використання QR-кодів для переказу коштів, зокрема для оплати товарів, робіт і послуг з використанням електронних платіжних засобів	Запроваджено та оновлено правила використання QR-кодів, 6 банків інтегрували QR-код	Найвищий прийом QR-кодів через фінтех-рішення як зручного, надійного та дешевого засобу здійснення платежів
1	Запуск проєкту CBDC як безготівкового формату	Проведений пілотний проєкт	Триває опрацювання НБУ основних характеристик е-гривні, у тому числі технологічних, дизайну та архітектури для підготовки концепції е-гривні. Термін проєкту продовжено	Цифрові гроші НБУ запроваджено
1	Упровадження нових та розвиток альтернативних фінансових інструментів	Розроблений проєкт Закону України про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законів України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами	НБУ взяв участь у розробленні проєкту Закону України "Про віртуальні активи" від 17.02.2022 № 2074-IX	Ринок криптоактивів законодавчо та нормативно врегульовано, визначено регулятора (регуляторів), створено прозору інфраструктуру ринку
2	Створені умови для здешевлення РРО та підвищення їхньої доступності для МСП. Стимулювання розвитку ринку програмного РРО та посилення конкуренції з метою здешевлення послуг	Сьогодні РРО досить дорогі, що знижує їхню доступність для сектору МСП	Впроваджено ПРРО	Вартість РРО не перевищує \$100 або безкоштовне
2	Розширення регламенту роботи СЕП 24/7	З 8:30 до 19:00 у робочі дні	Наразі режим роботи – 23/7. Перехід СЕП на режим 24/7 планується реалізувати в межах модернізації системи разом з її переходом на міжнародний стандарт ISO 20022	СЕП працює в режимі 24/7
2	Рівень приймання карток НПС "ПРОСТІР" в Україні	POS – 98%, ATM – 87%, e-com > 85%, p2p < 50%	POS > 98%; e-com > 95%; ATM > 87%; P2P > 80%	Понад 99%

У Стратегії розвитку фінтеху в Україні до 2025 року немає планових проміжних значень, тому рівень досягнення індикаторами планових значень Стратегії розвитку фінтеху на кінець 2021 року – це суб'єктивна оцінка, що ґрунтується на самооцінці департаментів щодо рівня реалізації ними дій дорожньої карти (там, де такий перетин між індикатором і діями існує)

Рівень фінансової грамотності, індикатор напряму II, оцінений USAID за методологією ОЕСР, майже досяг цільового значення на 2025 рік. Через продовження термінів проєктів (особливо впровадження стандартів ISO 20022) за деякими індикаторами напряму III відзначено відставання від цілей

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напряму II. Високий рівень цифрової та фінансової грамотності

# цілі	Індикатори стратегічних цілей напряму	01.07.2020	01.01.2022	2025
1	Індекс рівня фінансової грамотності населення	11,6	12,3	12,5
2	Створення умов для співпраці академічного середовища та інноваційного ринку	На ринку є несистемні ініціативи	Запроваджена перша в Україні мережева програма "Фінансові технології" (FinTech). УАФІК (UAFIC) підписала меморандум про співпрацю з КНЕУ та УДФСУ. Відбувся перший випуск студентів програми MBA "Цифрові фінанси 4.0"*	Не більше 7,5% Діє програма підготовки диджитал-спеціалістів для фінсектору з фокусом на відкритому банкінгу, працюють фінтех-інкубатори та акселератори

* Значення індикатора станом на 01.07.2021.

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напряму III. Стала фінтех-екосистема

1	Запровадження стандартів відкритого банкінгу на ринку України	Розроблений проєкт Закону України "Про платіжні послуги"	Прийнято Закон України "Про платіжні послуги" (від 30.06.2021 № 1591-IX), яким запроваджено нове регулювання на платіжному ринку в Україні	Закон України "Про платіжні послуги" ухвалений і впроваджений. Не менше 80% суб'єктів ринку працюють за стандартами відкритого банкінгу
1	Упровадження нових стандартів та форматів платежів (ISO 20022)	N/A	У результаті опрацювання міжнародного досвіду, залучення та врахування позицій учасників платіжного ринку було розроблено та опубліковано Концепцію миттєвих платежів. Прийнято рішення доопрацювати Концепцію у 2022 році	Запроваджений стандарт ISO 20022 разом із: базовими моделями переказів та необхідних змін до НПА; переведення СЕП на стандарт ISO 20022; впровадження миттєвих платежів на базі СЕП 4.0
2	Створення повноцінної регуляторної "пісочниці" в НБУ	Створений прототип "пісочниці" – Експертну раду НБУ щодо комунікацій з інноваційними компаніями та проєктами	Розроблено концепт організаційної структури платформи інноваційних фінансових рішень НБУ (Регуляторна "пісочниця"), розроблена модель та алгоритми внесення змін до НПА НБУ; розроблені концепт і необхідні НПА для регулювання "експрес-розгляду заявок"	Внесені зміни до ст. 7 Закону України "Про Національний банк України" щодо повноважень зі стимулювання та сприяння розвитку інновацій та технологій на ринку фінансових послуг
3	Сприяння реалізації на державному рівні програми фінансування для розвитку стартапів, зокрема зі сфери фінтеху	Заснований державний фонд стартапів	Створено Фонд розвитку інновацій, який, зокрема, розглядає заявки фінтех-стартапів (Мінекономіки)	Створені та функціонують численні акселераційні, інкубаційні та інвестиційні програми

У 2021 році НБУ приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій. А щодо створення законодавчих умов для регулювання діяльності платформ краудфандингу – відповідний НПА все ще перебуває в процесі розроблення

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напрямку III. Стала фінтех-екосистема

# цілі	Індикатори стратегічних цілей напрямку I	01.07.2020	01.01.2022	2025
3	Створення та регулювання діяльності платформ краудфандингу та залучення венчурного капіталу: 1) впорядкувати регулювання діяльності платформ краудфандингу; 2) забезпечення правового регулювання діяльності інвестиційних фондів відповідно до правил діяльності UCITS, AIFMD, VCF тощо	N/A	Триває розроблення законопроекту про інвестиційні фонди, яким передбачається формування законодавчого поля для діяльності інвестиційних фондів в Україні відповідно до європейських правил, визначених UCITS, AIFM, VCF, дія якого поширюватиметься на новостворені інвестиційні фонди, а також передбачатиме перехідний період та можливість трансформації діяльності існуючих інститутів спільного інвестування в інвестиційні фонди відповідно до європейських вимог	Діяльність платформ краудфандингу та залучення венчурного капіталу регулюється відповідними НПА та сприяє розвитку фінтех-компаній
4	Сприяння вступу до глобальної регуляторної "пісочниці" – Global Financial Innovation Network	НБУ не є членом GFIN	НБУ приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій (GFIN)	НБУ є членом GFIN
4	Встановлення співпраці із регуляторами фінансового ринку та інноваційними фасилітаторами провідних фінтех-юрисдикцій щодо кооперації у сфері фінтеху	Точкові партнерства	Постійне партнерство з MAS, FCA щодо обміну інформацією з приводу розвитку регуляторних платформ	Налагоджена співпраця з провідними фінтех-екосистемами та їх учасниками
5	Забезпечення відкритого доступу регуляторів та учасників фінансового ринку до публічних баз даних	N/A	Підготовлено доповідну записку та ініційовано розроблення законопроекту про внесення законодавчих змін щодо доступу до публічних баз даних; розроблено проекти пропозицій щодо розширення доступу НБУ та банків до окремих реєстрів	Доступ до баз даних організовано та використовується
5	Сприяння використанню інноваційних технологій у наглядових та регуляторних процесах, зокрема реалізації Програми "Ефективний & Технологічний пруденційний нагляд"	Нешироке використання	Визначено перелік потенційних користувачів серед учасників фінансового ринку. Опубліковано Концепцію розвитку наглядових та регуляторних технологій, проведено опитування учасників ринку	Опублікована Біла книга з упровадження інноваційних наглядових та регуляторних технологій. Створена інформаційно-комунікаційна платформа. Програма реалізована
5	Поширення застосування безпаперових технологій: 1) сприяти переходу на електронний документообіг суб'єктів ринку з державними установами; 2) забезпечити можливість надання адміністративних послуг в електронному вигляді	Частковий перехід	Проаналізовано та сформовано план впровадження подальшого розвитку безпаперових технологій та електронного документообігу. Заходи відповідно до плану впроваджені. Включно із внесенням необхідних змін до НПА	Здійснено повний перехід на електронний документообіг суб'єктів ринку з державними установами

Стимулювання диджиталізації фінсектору, розвиток цифрової інфраструктури (ціль 5 напрямку III) здійснювалися за графіком – як щодо підготовки нормативно-правового забезпечення, так і взаємодії з ринковими учасниками щодо імплементації змін

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напрямку III. Стала фінтех-екосистема

# цілі	Індикатори стратегічних цілей напрямку I	01.07.2020	01.01.2022	2025
5	Сприяння нормативному врегулюванню питань щодо використання хмарних технологій на фінансовому ринку	Розроблений Мінцифрою та підтриманий Верховною Радою України законопроект № 2655 щодо застосування хмарних технологій	Проект Закону України "Про хмарні послуги", зареєстрований у Верховній Раді України 20.12.2019 за № 2655, в розробці якого НБУ брав участь, було прийнято в першому читанні (в цілому – закон від 17.02.2022 № 2075-IX). Збільшено потужність, підвищено доступність та відмовостійкість NBU Cloud.	Розроблені та діють НПА, які врегульовують питання щодо використання хмарних технологій на фінансовому ринку
5	Стимулювання розвитку Системи BankID НБУ відповідно до встановлених ключових індикаторів: 1) збільшення кількості банків-учасників Системи BankID НБУ, у % відношення вартості активів до вартості активів усіх банків; 2) удосконалення механізму віддаленої ідентифікації клієнтів банків із використанням різноманітних та доступних засобів електронної ідентифікації, зокрема і BankID, та запровадження можливості клієнтам банків дистанційно (онлайн) відкривати рахунки без необхідності відвідувати відділення банку	22,5% (за загальними активами)	39 абонентів-ідентифікаторів становлять за загальними активами більше 90%. Функціонують моделі віддаленої верифікації, впроваджені положеннями про здійснення банками та установами фінансового моніторингу, затвердженими відповідно постановами Правління НБУ від 19.05.2020 № 65 (зі змінами), та від 28.07.2020 № 107 (зі змінами)	Не нижче 70% (за загальними активами)

Недостатньо даних за одним індикатором цілі 5 напрямку III щодо платформи віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку

Значення індикаторів Стратегії у 2021 році за цілями напрямку III. Стала фінтех-екосистема

# цілі	Індикатори стратегічних цілей напрямку I	01.07.2020	01.01.2022	2025
5	Створення умов для розвитку віддалених каналів продажу фінансових послуг: 1) впровадження нових моделей віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта; 2) забезпечення механізму доступу фінансових установ до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах (еКУС); 3) регламентування використання різних видів електронних підписів клієнтів фінансових установ; 4) запровадження послуги "е-резидентство" з наданням користувачам електронної довірчої послуги, зокрема засобу КЕП нерезидентам України для взаємодії з порталами електронних сервісів, а також з метою відкриття банківських рахунків та користування банківськими послугами онлайн; 5) стимулювання розвитку широкосмугового доступу до інтернету	N/A	1. Функціонують моделі віддаленої верифікації, впроваджені положеннями про здійснення банками та установами фінансового моніторингу, затвердженими відповідно постановами Правління НБУ від 19.05.2020 № 65 (зі змінами) та від 28.07.2020 № 107 (зі змінами). 2. Доступ установ до ідентифікаційних даних у державних реєстрах передбачено Положенням про інтегровану систему електронної ідентифікації, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 № 546 (зі змінами). 3. Підготовлені пропозиції щодо внесення змін у ЗУ "Про Національний банк України", якими надаються Національному банку повноваження регулювати використання електронних підписів у сфері надання платіжних та фінансових послуг. Здійснюється аналіз європейського законодавства у сфері використання електронних підписів. 4. ВРУ прийняла у першому читанні законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування підприємницької діяльності електронних резидентів (реєстраційний № 5270 від 18.03.2021). Розпочата розробка сервісів для іноземців, що надають можливість набуття статусу е-резидента, подальшої реєстрації е-резидента як ФОП, відкриття банківського рахунку, ведення підприємницької діяльності в Україні, які запрацюють після прийняття в другому читанні законопроекту № 5270. 5. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 08.09.2021 № 1069-р затверджений план заходів з розвитку широкосмугового доступу до Інтернету на 2021-2022 роки.	Забезпечені механізми доступу фінустанов до ідентифікаційних даних клієнтів у державних реєстрах. Упроваджені нові моделі віддаленої ідентифікації та верифікації клієнта
5	Посилення кібербезпеки: 1) розробити систему автоматичної реєстрації та моніторингу кіберінцидентів установ фінансового сектору, зокрема у межах приватно-державної співпраці; 2) розробити систему формування, підтримки та регулювання ринку зовнішнього аудиту кібербезпеки фінансових установ	N/A	Здійснювалася підготовка до розробки проекту НПА "Положення про організацію кіберзахисту в банківській системі" (затверджено постановою Правління НБУ від 12.08.2022 № 178). Створено та функціонує сервіс повідомлення та поширення інформації про кіберінциденти	Функціонує система автоматичної реєстрації та моніторингу кіберінцидентів установ фінансового сектору, зокрема в межах приватно-державної співпраці. Функціонує система формування, підтримки та регулювання ринку зовнішнього аудиту кібербезпеки фінустанов
5	У межах державно-приватного партнерства запровадити платформу віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку	N/A	N/A	У межах державно-приватного партнерства функціонує платформа віддаленого обміну інформацією між НБУ та учасниками ринку

Інформація про стратегію на [сайті НБУ](#)

Надсилайте Ваші пропозиції щодо
розвитку фінтеху в Україні на
strategy2025@bank.gov.ua